

ZPRAVODAJ

SBORŮ ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ V OSTRAVĚ

Zavolal k sobě zástup s učedníky
a řekl jim: Kdo chce jít za mnou,
zapři sám sebe, vezmi svůj kříž
a následuj mne.
Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život,
ten o něj přijde;
kdo však přijde o život pro mne
a pro evangelium, zachrání jej.

Marek 8,34-35

BIBLICKÝ ÚVODNÍK

„Dům můj, dům modlitby slouti bude u všech národů.“ *Iz 56,7*

Lidé jistě často přemýšlejí o tom, čím je ve vlastním slova smyslu chrám Páně a proč do něj chodíme. Na podobné otázky dostaneme jistě nejrůznější odpovědi. Treba: „Přece proto, abychom slyšeli o Pánu Bohu a také, abychom strávili pěknou neděli.“ Nebo: „Já tam chodím proto, že se sejdou se svými spolubratřími a spolu-sestrami a mohu si s nimi po shromáždění pohovořit. Rád si zazpívám a i toho našeho pana faráře si rád poslechnu. On umí tak pěkně mluvit o Pánu Bohu.“ Jak jsou ale tyto důvody daleko od toho, abychom porozuměli, co je pravá zbožnost, co jsou upřavdě služby Boží!

Jeden švýcarský teolog, když hovořil o současné situaci mezi křesťany, napsal: „Nemluvíme již v našich chrámech s Bohem, nýbrž o Bohu.“ Jak lépe by bylo možno vyjádřit příčinu chudoby duchovního života? Ne jenom mluvit o Bohu, ale mluvit s ním. A že chrám je opravdu místem, kdy máme mluvit s Pánem Bohem, svědčí i náš nadepsaný text: „Dům můj, dům modlitby slouti bude u všech národů.“ A my dobře víme, že modlitba znamená obecenství a rozmluvu s Pánem Bohem. Proto také tento dům Boží by se neměl jmenovat kostel, chrám či katedrála, ale právě dům modlitby, nebo stručněji modlitebna.

Své kostely měli a mají i pohané, ale modlitebny mají mít ti, kdo vyznávají, že Hospodin je Bohem. A k tomu není třeba prostředí plné obrazů, křížů a oltářů. Ozdobou modlitebny mají být lidé, kteří vyčistili svá srdce a připravili své mysli k té nejvzácněj-

ší chvíli v životě, k obecenství a rozmluvě s Bohem.

Na takové chvíli se však musí člověk i připravovat. Ne jenom tím, že do modlitebny přijde ve svátečním oblečení, ale především vědomím, s čím předstoupíme před Pána Boha. Kdyby nás čekalo přijetí třeba u pana prezidenta, no to bychom se jistě připravovali dlouho před tím a uvažovali, o čem budeme mluvit. A teď si potřebujeme uvědomit, že všichni máme denně a neděle co neděle pozváni k nejvyššímu Králi světa, ke Králi králů a Pánu pánů. Dům Boží je neskonale větším a vzácnějším místem než presidentský palác. Dům Boží je místem, kde stojíme před svatým živým Bohem, zatímco všude jinde stojíme tvář v tvář jenom člověku.

Žalmista zpívá: „Veselím se z toho, že mi říkáno bývá: „Pojďme do domu Hospodínova.“ Žalmista měl radost a těšil se na obecenství s Bohem. Musel se k tomu připravit. Nečekal, až co to s ním v domě Božím udělá. A nejinak to musí být i při nás. Modlitebna, dům Boží, nebude tím, čím má být, jestliže nebudeme do ní přicházet připraveni, očekávající na Boží přítomnost a hotovi ke službě. Místem takové přípravy by měly být i naše domovy. Tam bychom měli začít nejdříve. Tam by měla být naše nejbližší modlitebna. Prosme proto Pána Boha, aby nás zmocnil ze své milosti, abychom dovedli ze svých domovů vytvořit jeho domovy a z nich abychom přinášeli pravou zbožnost do našich společných shromáždění. Pak také můžeme mít naději, že náš sbor bude místem pravých modliteb podle zaslíbení z dnešního textu: „Dům můj, dům modlitby slouti bude u všech národů.“ O to usilujme a o to prosme svého Pána a Boha.

Jaroslav Polášek

ZE SBOROVÉHO ŽIVOTA

POKÁNÍ?

Zavedla jsem roč s Alešem - tedy pardon: s bratrem kazatelem - na téma, že papírky s programem bohoslužeb jsou moc prima věc. A abych byla aktivní, přišla jsem s námětem, že by třeba nebylo od věci rozebrat, co že to pokání, doporučované nám při bohoslužbách pro příští týden, má být. No nejsem já tulpas? Jsem tulpas. Sama jsem si o to řekla. Aleš nezklamal. Zareagoval bleskově: „A nechceš o tom porozjímat ty? Víš, ten laický pohled.“ No mám, co jsem chtěla.

A propos: už jste někdy viděli částečně úvazkově pracující matku starající se k tomu ještě plnouvazkově o mrně, t.č. navíc nemocné (Pane, pomoz!), že by měla čas k rozjímání? Já tedy ne. Ale jsem žena bojovnice a tudíž to nevzdám.

Tedy: Těm z vás, kdo byste pro přesnou definici pokání měli tendenci sáhnout po nějakém biblickém slovníku, ušetřím cestu (při té příležitosti jsem opět jednou zjistila, že něco jako Biblický slovník také vlastním). Nebojte se, nebudu vám citovat všechno, co tam pod heslem pokání stojí. To by nebyla žádná úspora času.

Takže stručně: Pokání má býtí proměnou člověka, jeho odvrácením se od hříchu a návratem k Bohu neseným upřímnou lítostí nad spáchaným zlem, odhodláním toto už nečinit a vírou v Boží pomoc při naplňování onoho rozhodnutí.

Takže: „lítost nad hříchem“ říkáte. No já bych řekla -- začněmež s jeho inventurou. Ne že bych byla schopna si uvědomit všechny nepravosti, slabosti a malomyslnosti, kterými jsem sobě

a svým bližním ve svém vykutáleném životě zatím ublížila, ale každá troška dobrá. Takže první částí pokání by mohlo být zamýšlení nad tím, co asi nebylo v pořádku.

Teď bych mohla Boha poprosit, aby mi to výše zmíněné včetně všech ostatních nezmníněných nepravostí, o kterých ví víc On než já, odpustil. To se řeklo krátce. Ale je to obrovsky dlouhé, bolestné a přece radostné dílo. *Tedy Bože, Trojjediný Bože - máš mne navzdory všemu stále rád, protože Ježíš to za mne vzal na sebe, proto Tě prosím -- odpusť!*

Taky by nebylo od věci vzpomenout těch, kterých se nepořádek v mých myšlenkách, slovech a skutečích dotkl (vždy bolestně, a - mějme se trochu rádi - mne nevyjímaje) a poprosit ho, aby zahojil ty rány, o něž jsem se na duších a životech mých bližních a svém vlastním těmito nepředložnostmi dopustila.

Co takhle popřemýšlet, jestli bych tomu zahojení nemohla i zcela prakticky pomoci. Třeba bych mohla být milá (ale opravdu!) na tu ..., co mě pořád tak štve, nebo se opět (po stopadesátépáté) pokusit sblížit s tím ..., co na mne kašle, ač by spíš neměl. No, nebude to lehké; nikdy nebylo, ani tentokrát nebude. Ale příznějme si: není jiné cesty. Tedy (bohužel) je, ale ta nevede k životu, ale na opačnou stranu.

Tak teď bych mohla poprosit, aby mi v tom byl nápomocen. Tedy -- znáte to -- ze mě samotné nic dobrého nepovstane. A tak podaří-li se změnit v mém bytí bytí i jen píd k lepšímu, bude to stejně zase jenom díky tomu, že on investoval ranec gigajoulů energie, aby se to se mnou povedlo. Takže - jeho práce, ne moje zásluha. Jasně

ne? (Jsem čím dál stručnějši, to bude tím, že se blíží půlnoc...)

A tak snad jen na závěr ještě trocha nějaké té radosti: co takhle být trochu vděčná, poděkovat – ale jak? Třeba zapívat každý den tohoto týdne jednu písničku Pánu (že budete tak hodní a nebudete se mne ptát, jestli jsem to splnila ...?). Nebo něco jiného. Třeba udělat radost člověku, třeba nějak potřebnému. Nebo třeba jeden den půstu (taková pěkně katolicky mystická forma pokání – ale vůbec nemusí být tak ošklivá a nesmyslná, jak vypadá).

Nebo jedna bohoslužba či mše s našimi kolegy katolíky. Jen tak. Pro tu čirou ekumenickou radost.

A teď už snad jen: *Ježíši odpusť mi tu troufalost, vykládat tady, co že by ono pokání mohlo být.* Ale zase - Aleš má co chtěl.

Ježíši - ty mě máš rád. Odpusť, co jsem udělala proti Tvé vůli, Tvé lásce, Tvému řádu. Zahoj, prosím, rány těm, kterým jsem ublížila, i mé vlastní a proměň svou láskou mé myšlenky, má slova a mé skutky tak, aby už nehřešily, nezraňovaly, nezrazovaly. Věřím v Tvou moc a sílu Tvé lásky. Bože - chci Ti být v mé proměně svou malou silou nápomocna. Za to vše Ti moc děkuji. Zachovávej ve Světláce mé blízké. Amen.

Barbora Řimánková

OTČE NÁŠ

V lednu jsme probírali při večeru nad Bibli oslovení v modlitbě Páně „Otče náš“. Bratr farář Janča z Orlové jako největší ukázkou otcovské lásky předložil podobenství o marnotratném synu. Při tom jsem si vzpomněla, že Mahatma Gandhi píše v knize Můj ži-

vot o svém zážitku otcovské lásky:

Ukradl jsem jeden dílec ze zlatého náramku svého bratra. Vykonáno a mohl jsem zaplatit svůj dluh. Ale to bylo více, než jsem mohl snést. Rozhodl jsem se již nikdy nekrást. Umínil jsem si též, že se k tomu přiznám otci. Ale neodvážil jsem se promluvit. Ne ze strachu, že by mne obec bil, neboť si nepamatuji, že by byl kdy někoho z nás bil. Ne. báł jsem se bolesti, kterou otci způsobím. Cítil jsem však, že je nutno se toho odvážit a že nemůže být očisty bez upřímného přiznání. Konečně jsem se rozhodl. Je svou zpověď napíši, otci ji odevzdám a poprosím o odpuštění. Napsal jsem ji tedy na kus papíru a podal mu jej. Přiznával jsem se tu nejen ke své vině, nýbrž žádal jsem i přiměřený trest. Dopis končil žádostí, aby si sám neukládal pokání za můj hřích a zároveň slibem, že již nikdy nebudu krást.

Třásl jsem se všecek, když jsem otci podával svou zpověď. Trpěl tehdy ústřechem a byl upoután na lože. Jeho ložem bylo prosté dřevěné prkno. Podal jsem mu list a usedl jsem proti němu. Jak jej pročetl, stékaly mu po tváři slzy jako perly smáčejíce papír. Na chvíli zavřel oči v myšlenkách a potom papír roztrhal. Před tím se ke čtení posadil, nyní se opět položil. I já jsem proléval slzy, vida otcovu bolest. Kdybych byl malířem, mohl bych ještě dnes nakreslit obraz celého výjevu, tak živě mám jej dosud v mysli. Tyto perlové kapky lásky očistily mé srdce a smyly můj hřích. Jen ten, kdo zakusil takovou lásku, může vědět, co to je. Jak se praví v jedné písni: „Jen ten, kdo byl zraněn šípem lásky, zná její moc.“

Roman Mazur

PARTNERSTVÍ

Náš sbor se podílí na partnerském svazku pěti různých sborů. Do tohoto partnerství jsou zapojeny sbory teologicky velmi blízké z německých měst Dessau (bývalé NDR) a Speyer (bývalé NSR), z anglického Purley a amerického Hartfordu. Až donedávna se aktivit partnerství zúčastňovala omezená skupina lidí především z vítkovického sboru. To se nyní mění. Jednak proto, že se naše sbory sloučily a jednak proto, že v roce 2001 by se u nás měla uskutečnit tzv. Partnerská konference - týdenní setkání zástupců všech sborů. Proto bych rád v sérii článků přiblížil něco z minulosti, přítomnosti i budoucnosti partnerství.

První přátelské vztahy se vytvořily mezi sbory ve Speyeru a Purley po druhé světové válce, kdy Angličané pozvali německé kazatele, aby je navštívili a kázali při jejich bohoslužbách. Souviselo to s pomocí, kterou organizovala Kongregační církev v Anglii a Walesu pro zbídačelé poválečné německé obyvatelstvo. Tato pomoc později plynule přerostla v teologické rozhovory, společné bohoslužby a od roku 1958 v pravidelná květnová setkání-farářů i laiků.

V roce 1958 navštívili představitelé těchto dvou sborů jednání jedné z kongregačních církví ve Spojených státech. Tam byly položeny základy k pozdějšímu přidružení sboru v Hartfordu do partnerského svazku. Začaly se pořádat výměny kazatelů (zřejmě ke kratším pobytům). Prohlubování vzájemných vztahů vyvolalo potřebu uspořádat větší setkání - partnerskou konferenci. Ta proběhla poprvé v roce 1971 a dodnes se pravidelně v tříletých intervalech opakuje.

Mezitím v šedesátých letech dochází k navázání vztahů mezi sbory v Speyeru a Dessau. Tímto přirozeným způsobem je do partnerství „nasát“ i sbor v Dessau. Představitelé obou sborů tehdy rozděleného Německa se scházeli pravidelně v Berlíně, někdy i za účasti představitelů sborů v Hartfordu a Purley. V této době se těchto setkání zúčastnil několikrát také náš farář Karel Veselý. Několik členů našich sborů se sblížilo v osmdesátých letech s podobnou skupinkou v Dessau.

Naši lidé se poprvé zúčastnili partnerské konference v Dessau (1989). Velká skupina odjela v roce 1992 na konferenci do Purley, menší ale také reprezentativní v roce 1995 do Speyeru. Pět vítkovických a jeden ostravský člen se zúčastnili loni setkání v Hartfordu. V průběhu oné doby samozřejmě došlo k navázání užších vztahů. Některé z nich časem ochladly, mnohé ovšem přetrvávají.

*Roman Mazur
(pokračování příště)*

VZPOMÍNKA NA SESTRU MARIÍ KULENDÍKOVOU

Ve věku téměř 86 let zemřela věrná členka našeho sboru **Marie Kulendíková**.

Narodila se 15.3.1913 v Českém Těšíně, zemřela 8.2. t.r. v ostravské městské nemocnici.

I přes zdravotní obtíže v posledních letech byla pravidelnou návštěvnicí bohoslužeb a zejména biblických hodin.

Jsmo vděční Pánu Bohu za její život a víru. Děkujeme také těm, kdo jí věnovali svou péči.

O SEKTÁCH

Která sekta je u nás nejpočetnější?

Jsou to nesporně svědkové Jehovovi. Není jich však nejvíce ani proto, že by byli nejlepší, ani proto, že by byli najatraktivnější a dokonce ani ne proto, že by byli nejaktivnější. Důvodem jejich početnosti je fakt, že jako jediná ze všech organizací, o kterých zde hovoříme, byli za minulého režimu tolerováni. Svědkové Jehovovi nebyli samozřejmě oficiálně povoleni, ale na rozdíl od jiných skupin, které byly likvidovány už za samotnou svoji existenci, svědkové zde mohli (s tichým souhlasem StB) působit, tisknout své Strážné věže, scházet se po bytech i oslovovat lidi. Spolupráce vedení svědků Jehovových se státní bezpečností výměnou za možnost působit na našem území je pro řadové svědky neznámou a smutnou kapitolou dějin této organizace, která se honosí svojí nepolitičností a odmítáním státních symbolů (viz zákaz povstat při hymně, vzdát čest vlajce atd.) Na rozdíl od jiných náboženských skupin, které po roce 89 začínaly vlastně od nuly, tak svědkové začínali z počtu asi 15 tisíc členů.

Která sekta je nejnebezpečnější?

Záleží na tom, jakou nebezpečnost máme na mysli. Jistě existují náboženské skupiny, které jsou schopny své členy anebo odpadlíky poškodit i tělesně, ale není to případ většiny těchto organizací. Většinou tyto skupiny „pouze“ zcela spotřebují pro sebe energii dotyčného, zbaví ho svobodného rozhodování, popřípadě i jeho majetku a vztahů s jeho nejbližšími. S ohledem na tuto skutečnost se domnívám, že náboženská sekta je tím

nebezpečnější, čím nenápadněji z počátku vypadá. Nejsm rozhodně zastánce satanistů, ale toto hnutí má jednu výhodu: Když jdete na černou mši, většinou se nedomníváte, že se jedná o ekumenické shromáždění, křesťanskou biblickou hodinu, psychologickou poradnu anebo hnutí mladých lidí usilujících o sjednocení mezi národy. To je jen několik příkladů toho, pod jakými záminkami se různé výlučné náboženské skupiny přibližují k potencionálním členům, které pak nejružnější manipulací vtahují do svých řad a dělají z nich poslušné ovečky svých vůdců.

Zajímá mě získávání finančních prostředků sekt u nás v republice.

Mají nějaké „stínové“ firmy či společnosti, kde tyto prostředky získávají? doc. Novotny: Nejtypičtějším zdrojem příjmů sekt je finanční obětavost jejich členů. To neznamená, že některé z těchto organizací se získanými prostředky dále nepodnikají a je nerozumnoužují. Přesto základním faktem zůstává, že nikdy jindy nejsou lidé ochotni vzdát se tolika peněz jako když jsou o ně požádáni pod záminkou náboženství. Tato obětavost pak nabývá v různých skupinách různých forem. Některé skupiny vyžadují od svých členů desetinu z veškerých příjmů, tzv. desátek. V některých jiných skupinách se vyžaduje při vstupu dokonce odevzdání veškerého majetku. Jiné skupiny zase vyžadují od svých členů bezplatnou práci pro organizaci. Všeobecně platí, že v těchto skupinách se klade rovnítko mezi finanční obětavostí a opravdovostí víry. V důsledku toho se často členové předhánějí ve své obětavosti (i finanční), aby stoupali po žebříčku prestiže ve skupině, která se jim stala jejich sociál-

ním prostředím. Připomínám v této souvislosti jenom našeho malého českého mesiáše Jana Dvorského (Parsifala Immanuela), kterému se podařilo vybrat od poměrně malé skupinky svých vyznavačů mnoho milionů na založení tisícileté říše.

Je vám na nějaké sektě něco sympatického?

Samozřejmě se dá na všem najít něco kladného. A tak i u náboženských sekt můžeme najít jednotlivosti, které nám mohou být sympatické. Často se může jednat i o prosté pochopení toho, na co původně sekta ve svém učení reagovala a z jakého prostředí vyšla. Tak např. někdy s nadsázkou říkám, že kdybych žil v Americe, tak bych se asi stal svědkem Jehovovým. Totiž jenom ten, kdo pozná na vlastní kůži až náboženskou úctu Američanů ke státním symbolům, zbožštění funkce prezidenta nebo jejich bezmezný šovinismus, pochopí, proč svědkové odmítají povstat při hymně nebo vzdát čest vlajce. Ten, kdo pozná, jak každé dítě v americké škole musí každé ráno rituálně zdravít americkou vlajku, může se sympatiemi pozorovat, jak děti svědků Jehovových zůstávají při tomto rituálu sedět. Problém je v tom, že se však tyto zásady přenášejí bezmyšlenkovitě do jiných států a zemí, kde ztrácejí už svůj význam určité formy protestu. Přesto jsou pod dohledem vedení zcela rigorózně zachovávané.

Jste sám členem nějaké sekty?

Nejsem. I když se asi řada sekt domnívala a možná i domnívá, že se jejich členem jednou stanu. V rámci svého studia samozřejmě musím navštěvovat tyto skupiny a studovat jejich materiály. Mnohé z nich jsou tak

přesvědčeny o kvalitách svého učení, že předpokládají, že každý, kdo se taktó opravdově a vážně zabývá např. spisy jejich zakladatele, se musí samozřejmě stát jeho vyznavačem. Protože nerad přináším lidem zklamání, tak se snažím vždy znovu a znovu opakovat, že můj zájem je čistě vědecký a rozhodně neplánuji se stát členem jejich organizace. Přesto se mi nikdy nedaří uhasit ten malý pláminek naděje v očích mého misijně zaujatého protějšku.

ThDr. Tomáš Novotný

PRAVIDELNÁ SHROMÁŽDĚNÍ

PONDĚLÍ:

skupina mládeže (19.00)

ÚTERÝ:

setkání maminek s dětmi (16.00 - každé první úterý v měsíci)

STŘEDA:

večery nad Bibli (17.00)

ČTVRTEK:

konfirmační cvičení (16.00)

sdružení seniorů (16.00 - poslední čtvrtek v měsíci)

PÁTEK:

skupina mládeže (17.00 - na Karpatské 40)

třicátníci (19.30 - jednou za měsíc)

SOBOTA:

předkonfirmační dorost (10.00 - jednou za 14 dní)

NEDELE:

služby Boží (8.30)

nedělní škola (8.30)

zkouška pěveckého sboru (10.00)

neřpy ?

NEDELE 21.3. / 14 HODIN

Nešpory - kajicné žalmy a skladby na příčnou flétnu (Aleš Wrana, Monika Štreitová-Popelářová)

ZNÁME SE?

Za kterého prezidenta jste přišel (přišla) na svět?

Za prezidenta TGM.

Který duchovní Vás křtil?

Můj křest se konal v Církvi československé, jméno duchovního neznám.

Jak dlouho žijete v Ostravě?

Od svého narození.

Jak se dopravujete do kostela?

Věřejnou hromadnou dopravou.

Kam jste ve svém životě nejdále cestoval (cestovala)?

Do San Peterburgu.

Kdo kromě rodičů Vás v životě nejuvíce ovlivnil?

Moje báječné tetičky - matčiny sestry a moji středoškolsí učitelé.

Co si myslíte o zaměstnání, které jste zvolil (zvolila)?

Kdyby bylo třeba se znovu rozhodnout, mé rozhodnutí by bylo stejné.

Čemu se nejraději věnujete ve svém volném čase?

Dílem poslechu klasické hudby; dílem vandrům.

Které věci by mohly ulehčit Váš život?

Těším se ze života, jaký je mi dán.

Cítím za něj vděčnost.

Váš oblíbený televizní nebo rozhlasový pořad?

Všechny pořady na stanici Vltava.

Váše nejoblíbenější kniha?

Jen jedna? To by nebylo objektivní.

Harper Leeová - Jako zabít ptáčka.

Knihy Grahama Greena. Škvoreckého Hlas z Ameriky.

Kterých lidských vlastností si ceníte nejvíce?

Fair play, slušnosti, skromnosti.

Které nesháníte?

Zlobu (nikoli zlost, ta pomine), hruhost, pýchu.

Myslím, že Bible je... (doplňte)

...nedocentitelné, nevyčerpatelné bohatství.

Váše nejoblíbenější biblická postava?

Opět těžko vybrat jednu. Joba - pro jeho pokoru, k níž dospěl. Apoštola Pavla za jeho „oddělení ke službě kázání evangelia Božího“.

Co se Vám líbí na našem sboru?

Jsem tam doma.

Co je jeho slabinou?

„Debatní kroužky“ v sále Třanovské - ho těsně před bohoslužbami místo ztichlého soustředění. Na povídání (i to je potřebné) je čas po bohoslužbách.

Co pro Vás znamenají nedělní bohoslužby?

Zbohacování Slovem Božím a z toho plynoucí konfrontaci způsobu svého života s tím, jaký by můj život měl být. Společenství bratří a sester.

VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

JEŠTĚ K 70. VÝROČÍ SMRTI

JANA KARAFIÁTA

Adolf Novotný vypráví o Janu Karafiátovi v Evangelickém kalendáři 1968:

„A teď budeme chvilku pěkně mlčet“, pravil Karafiát na procházce. „Pán Bůh má rád, když člověk umí poslušně mlčet!“ Pán farář se zastavil, opřel se o hůlku a hoši se učili mlčet. Ó, to jim to dalo práci! Nevěděli, co mají dělat. Byli tu na osamělém místě. Pán farář se díval do dálky, ale oči měl zamžené. Teprve doma se dověděli, že se asi modlil. A často na to vzpomínali.

ZPRAVODAJ /4

SBORŮ ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE
EVANGELICKÉ V OSTRAVĚ,
BYL VYDÁN V ÚNORU 1999